

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 IM. JAROSZA HIERONIMA DERDOWSKIEGO
W CHOJNICACH**

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE IV

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach I- III

(Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych).

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- wzorowo wykonuje zadania dodatkowe;
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów;
- współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań;
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi;
- interpretuje głosowo utwory poetyckie;
- uczestniczy w rozmowie na zadany temat;
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi;
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcionuje informacje;
- sprawnie korzysta ze słownika języka polskiego oraz ortograficznego.

OCENA BARDZO DOBRA

I. Komunikacja.

Uczeń:

- tworzy poprawną i interesującą wypowiedź w mowie i piśmie w sposób pozwalający wyrazić myśl zgodnie z własną intencją;
- poprawnie dostosowuje wypowiedź do sytuacji i odbiorcy;

- werbalizuje swobodnie swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji;
- bez trudu stosuje zasady grzeczności językowej;
- rzeczowo wyraża i uzasadnia swoje stanowisko w rozmowie, rozpoznaje komunikaty niewerbalne;
- umiejętnie stosuje pojęcia: komunikacja, nadawca, odbiorca, intencja wypowiedzi, komunikat niewerbalny, grzeczność językowa.

II. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- bez trudu trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;
- rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;
- zna i zawsze rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze;
- sprawnie rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren;
- opowiada o wydarzeniach fabuły, ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze;
- zawsze charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- samodzielnie wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy, w tym w odniesieniu do własnych doświadczeń;
- bardzo sprawnie określa tematykę i główną myśl utworu;
- dokładnie nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- sprawnie objaśnia znaczenia dosłowne (w tekstach);
- bez problemu przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
- wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia oraz elementy wiedzy o kulturze;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera;
- bardzo dobrze charakteryzuje komiks jako tekst kultury oraz wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;
- samodzielnie wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny i film (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka);
- dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

III. Świadomość języka.

Uczeń:

- sprawnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście;
- bezbłędnie odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi;
- sprawnie rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi. Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa we właściwych kontekstach;
- bezbłędnie nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, określenie) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach;
- sprawnie rozpoznaje wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe oraz stosuje je, uwzględniając cel wypowiedzi;
- sprawnie rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- bez problemu przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie;
- doskonale rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, spółgłoska i samogłoska;
- na ogół pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- zazwyczaj poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat;
- tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny;
- dokonuje selekcji informacji;
- bardzo sprawnie tworzy spójne wypowiedzi o charakterze użytkowym (zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia) i inne wypowiedzi (dialog, opowiadanie, opis, list, notatka);
- doskonale wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz;
- sprawnie tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- ciekawie opowiada o przeczytanym tekście.

V. Rozwijanie umiejętności autorefleksji i tworzenia tożsamości.

Uczeń:

- z ciekawością poznaje życie kulturalne swojego regionu;
- przedstawia ważne dla siebie wartości;
- w swoich wypowiedziach świadomie odwołuje się do wartości, jakie reprezentują: rodzina, społeczność szkolna, lokalna, narodowa;
- potrafi rzetelnie ocenić swoje zaangażowanie w procesie uczenia się;
- właściwie rozpoznaje i nazywa emocje własne i innych.

VI. Elementy edukacji medialnej.

Uczeń:

- sprawnie korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości;
- rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi i stosuje zasady higieny cyfrowej;
- jest świadomy zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu, w tym uzależnienia od ekranów, telefonów, gier, komputerów i konsekwencje przeładowania informacyjnego;
- wskazuje, w jaki sposób reklama wpływa na zachowanie i dokonywane wybory życiowe.

VII. Praktyki lekturowe.

Uczeń:

- systematycznie doskonali ciche i głośne czytanie utworów narracyjnych, lirycznych, a także o charakterze patriotycznym;
- wybiera teksty zgodnie z zainteresowaniami oraz uzasadnia swój wybór;
- samodzielnie planuje proces czytania;
- dzieli się wrażeniami z przeczytanego tekstu, przedstawiając je w świadomy sposób;
- z pełnym zrozumieniem czyta w każdym roku szkolnym nie mniej niż 4 dłuższe teksty literackie dla dzieci i młodzieży (wybrane wspólnie przez nauczyciela i uczniów z listy przykładowych tekstów do omówienia w klasach IV–VIII lub spoza tej listy);
- świadomie zapoznaje się z tekstami kultury należącymi do różnych sztuk: filmu, teatru, malarstwa, rzeźby, muzyki, komiksu.

OCENA DOBRA

I. Komunikacja.

Uczeń:

- zazwyczaj tworzy poprawną i interesującą wypowiedź w mowie i piśmie w sposób pozwalający wyrazić myśl zgodnie z własną intencją;
- najczęściej poprawnie dostosowuje wypowiedź do sytuacji i odbiorcy;

- werbalizuje swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji;
- stosuje zasady grzeczności językowej;
- bardzo często rzeczowo wyraża i uzasadnia swoje stanowisko w rozmowie, rozpoznaje komunikaty niewerbalne;
- stosuje pojęcia: komunikacja, nadawca, odbiorca, intencja wypowiedzi, komunikat niewerbalny, grzeczność językowa.

II. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;
- zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze;
- zazwyczaj sprawnie rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren; opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
- z reguły odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze;
- bez trudu charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- najczęściej rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- często samodzielnie wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy, w tym w odniesieniu do własnych doświadczeń;
- sprawnie określa tematykę i główną myśl utworu;
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- bez trudu objaśnia znaczenia dosłowne (w tekstach);
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
- często wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia oraz elementy wiedzy o kulturze;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera;
- charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;
- wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny i film (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka);
- często dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);
- zazwyczaj świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

III. Świadomość języka.

Uczeń:

- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście;
- zazwyczaj bezbłędnie odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi i stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- zazwyczaj poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa we właściwych kontekstach;
- nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, określenie) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach;
- bez trudu rozpoznaje wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe oraz stosuje je, uwzględniając cel wypowiedzi;
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.
- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, spółgłoska i samogłoska;
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- zazwyczaj poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- stara się aktywnie uczestniczyć w rozmowie na zadany temat;
- zazwyczaj tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny;
- podejmuje próbę dokonywania selekcji informacji;
- sprawnie tworzy spójne i logiczne wypowiedzi o charakterze użytkowym (zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia) i inne wypowiedzi (dialog, opowiadanie, opis, list, notatka);
- wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i następstwem pauz;
- tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- często w ciekawy sposób opowiada o przeczytanym tekście.

V. Rozwijanie umiejętności autorefleksji i tworzenia tożsamości.

Uczeń:

- poznaje życie kulturalne swojego regionu;
- przedstawia ważne dla siebie wartości;
- w swoich wypowiedziach odwołuje się do wartości, jakie reprezentują: rodzina, społeczność szkolna, lokalna, narodowa;

- zazwyczaj potrafi rzetelnie ocenić swoje zaangażowanie w procesie uczenia się;
- bez trudu właściwie rozpoznaje i nazywa emocje własne i innych.

VI. Elementy edukacji medialnej.

Uczeń:

- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości;
- samodzielnie podejmuje próby rozwijania umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi i stosuje zasady higieny cyfrowej;
- na ogół jest świadomy zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu, w tym uzależnienia od ekranów, telefonów, gier, komputerów i konsekwencje przeładowania informacyjnego;
- zazwyczaj wskazuje, w jaki sposób reklama wpływa na zachowanie i dokonywane wybory życiowe.

VII. Praktyki lekturowe.

Uczeń:

- stara się systematycznie doskonalić ciche i głośne czytanie utworów narracyjnych, lirycznych, a także o charakterze patriotycznym;
- często wybiera teksty zgodnie z zainteresowaniami oraz uzasadnia swój wybór;
- niekiedy samodzielnie planuje proces czytania;
- dzieli się wrażeniami z przeczytanego tekstu;
- ze zrozumieniem czyta w każdym roku szkolnym nie mniej niż 4 dłuższe teksty literackie dla dzieci i młodzieży (wybrane wspólnie przez nauczyciela i uczniów z listy przykładowych tekstów do omówienia w klasach IV–VIII lub spoza tej listy);
- na ogół świadomie zapoznaje się z tekstami kultury należącymi do różnych sztuk: filmu, teatru, malarstwa, rzeźby, muzyki, komiksu.

OCENA DOSTATECZNA

I. Komunikacja.

Uczeń:

- z niewielką pomocą nauczyciela tworzy poprawną i interesującą wypowiedź w mowie i piśmie w sposób pozwalający wyrazić myśl zgodnie z własną intencją;
- zazwyczaj poprawnie dostosowuje wypowiedź do sytuacji i odbiorcy;
- najczęściej werbalizuje swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji;
- stara się stosować zasady grzeczności językowej;
- próbuje rzeczowo wyrażać i uzasadniać swoje stanowisko w rozmowie, a także rozpoznawać komunikaty niewerbalne;
- rozumie pojęcia: komunikacja, nadawca, odbiorca, intencja wypowiedzi, komunikat niewerbalny, grzeczność językowa.

II. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- najczęściej właściwie omawia elementy świata przedstawionego, usiłuje wyodrębnić obrazy poetyckie w poezji;
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;
- zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze;
- przy wsparciu nauczyciela wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren; opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
- najczęściej odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze;
- charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- po pytaniach naprowadzających nauczyciela rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- stara się wskazać w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy, w tym w odniesieniu do własnych doświadczeń;
- usiłuje określić tematykę i główną myśl utworu;
- próbuje nazywać wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- objaśnia znaczenia dosłowne (w tekstach);
- podejmuje wysiłek przedstawienia własnego rozumienia utworu i je uzasadnia;
- dąży do wykorzystywania w interpretacji tekstów własne doświadczenia oraz elementy wiedzy o kulturze;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera;
- z pomocą nauczyciela charakteryzuje komiks jako tekst kultury i wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;
- próbuje wyodrębnić elementy składające się na spektakl teatralny i film (grę aktorską, reżyserię, dekorację, charakteryzację, kostiumy, rekwizyty, muzykę);
- podejmuje wysiłek, by dokonać odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);
- stara się świadomie i z uwagą odbierać filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

III. Świadomość języka.

Uczeń:

- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik; dzięki wskazówkom nauczyciela wskaże: przysłówek, przymimek, spójnik; stara się określić ich funkcje w tekście;
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych (łatwiejsze przykłady);
- rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w

wypowiedzi i stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych (łatwiejsze przykłady);

- stara się poprawnie stopniować przymiotniki i przysłówki oraz używać ich we właściwych kontekstach;
- z pomocą nauczyciela nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, określenie) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach;
- rozpoznaje wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzykownikowe oraz stosuje je, uwzględniając cel wypowiedzi;
- przy wsparciu nauczyciela rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie (łatwiejsze przykłady);
- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, spółgłoska i samogłoska;
- stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować reguły pisowni;
- zazwyczaj poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- usiłuje aktywnie uczestniczyć w rozmowie na zadany temat;
- przy wsparciu nauczyciela tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny;
- pod okiem nauczyciela dokonuje selekcji informacji;
- stara się zredagować spójne wypowiedzi o charakterze użytkowym (zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia) i inne wypowiedzi (dialog, opowiadanie, opis, list, notatka);
- podejmuje próbę wygłoszenia tekstu z pamięci, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz;
- z pomocą nauczyciela tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- odtwarza wydarzenia w oparciu o przeczytany tekst.

V. Rozwijanie umiejętności autorefleksji i tworzenia tożsamości.

Uczeń:

- poznaje życie kulturalne swojego regionu;
- stara się przedstawić ważne dla siebie wartości;
- w swoich wypowiedziach podejmuje próbę odwołania się do wartości, jakie reprezentują: rodzina, społeczność szkolna, lokalna, narodowa;
- ocenia swoje zaangażowanie w procesie uczenia się;
- rozpoznaje i nazywa kluczowe emocje własne i innych.

VI. Elementy edukacji medialnej.

Uczeń:

- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości;
- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela podejmuje próby rozwijania umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi i zazwyczaj stosuje zasady higieny cyfrowej;
- na ogół jest świadomy zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu, w tym uzależnienia od ekranów, telefonów, gier, komputerów i konsekwencje przeładowania informacyjnego;
- stara się wskazać, w jaki sposób reklama wpływa na zachowanie i dokonywane wybory życiowe.

VII. Praktyki lekturowe.

Uczeń:

- usiłuje systematycznie doskonalić ciche i głośne czytanie utworów narracyjnych, lirycznych, a także o charakterze patriotycznym;
- wybiera teksty zgodnie z zainteresowaniami oraz podejmuje próbę uzasadnienia swojego wyboru;
- z pomocą nauczycieli, rodziców, opiekunów prawnych planuje proces czytania;
- dzieli się wrażeniami z przeczytanego tekstu;
- czyta w każdym roku szkolnym nie mniej niż 4 dłuższe teksty literackie dla dzieci i młodzieży (wybrane wspólnie przez nauczyciela i uczniów z listy przykładowych tekstów do omówienia w klasach IV–VIII lub spoza tej listy);
- przy wsparciu nauczyciela zapoznaje się z tekstami kultury należącymi do różnych sztuk: filmu, teatru, malarstwa, rzeźby, muzyki, komiksu.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Komunikacja.

Uczeń:

- z pomocą nauczyciela tworzy spójną wypowiedź w mowie i piśmie w sposób pozwalający wyrazić myśl zgodnie z własną intencją;
- stara się poprawnie dostosować wypowiedź do sytuacji i odbiorcy;
- najczęściej werbalizuje swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji;
- usiłuje stosować zasady grzeczności językowej;
- rozumie pojęcia: komunikacja, nadawca, odbiorca, grzeczność, językowa.

II. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń:

- próbuje wymienić elementy świata przedstawionego;
- ze znaczną pomocą nauczyciela rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;

- przy wsparciu nauczyciela rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze;
- z pomocą nauczyciela wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, strofę, refren;
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń;
- najczęściej odróżnia dialog od monologu;
- charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach (typowe przykłady);
- po pytaniach naprowadzających nauczyciela rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;
- stara się wskazać w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych;
- usiłuje określić główną myśl utworu;
- podejmuje próbę opisu wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- objaśnia proste znaczenia dosłowne w tekstach;
- podejmuje wysiłek przedstawienia własnego rozumienia utworu i je uzasadnia;
- z pomocą nauczyciela charakteryzuje komiks jako tekst kultury;
- ze znaczną pomocą nauczyciela wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny i film (grę aktorską, reżyserię, dekorację, charakteryzację, kostiumy, rekwizyty, muzykę).
- usiłuje świadomie i z uwagą odbierać filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

III. Świadomość języka.

Uczeń:

- z pomocą nauczyciela rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik; dzięki znacznym wskazówkom nauczyciela wskaże: przysłówki, przymiotnik;
- przy pomocy nauczyciela, posiłkując się wzorem rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi i stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne (łatwe przykłady);
- przy wsparciu nauczyciela poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki (proste przykłady);
- z pomocą nauczyciela nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, określenie);
- rozpoznaje wypowiedzenia: oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe oraz stosuje je, uwzględniając cel wypowiedzi; (łatwe przykłady);
- przy wsparciu nauczyciela rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze, zdania złożone;
- z pomocą nauczyciela przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie (łatwe przykłady);
- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, spółgłoska i samogłoska;
- usiłuje pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować reguły pisowni;

- zazwyczaj poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- przy wsparciu nauczyciela aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat;
- przy pomocy nauczyciela tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny;
- pod okiem nauczyciela dokonuje selekcji informacji; (krótkie teksty)
- przy znacznym wsparciu nauczyciela redaguje spójne wypowiedzi o charakterze użytkowym (zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia) i inne wypowiedzi (dialog, opowiadanie, opis, list, notatka);
- podejmuje próbę wygłoszenia tekstu z pamięci, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją;
- z pomocą nauczyciela tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- podejmuje trud odtworzenia wydarzeń w oparciu o przeczytany tekst.

V. Rozwijanie umiejętności autorefleksji i tworzenia tożsamości.

Uczeń:

- poznaje życie kulturalne swojego regionu;
- usiłuje przedstawić ważne dla siebie wartości;
- w swoich wypowiedziach podejmuje próbę odwołania się do wartości, jakie reprezentują: rodzina, społeczność szkolna;
- rozpoznaje i nazywa kluczowe emocje własne i innych.

VI. Elementy edukacji medialnej.

Uczeń:

- przy wsparciu nauczyciela korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości;
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby rozwijania umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi;
- zazwyczaj stosuje zasady higieny cyfrowej;
- na ogół jest świadomy zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu, w tym uzależnienia od ekranów, telefonów, gier, komputerów i konsekwencje przeładowania informacyjnego.

VII. Praktyki lekturowe.

Uczeń:

- z pomocą nauczyciela systematycznie doskonali ciche i głośne czytanie utworów narracyjnych, lirycznych, a także o charakterze patriotycznym;
- wybiera teksty zgodnie z zainteresowaniami;
- z pomocą nauczycieli, rodziców, opiekunów prawnych planuje proces czytania;

- stara się dzielić wrażeniami z przeczytanego tekstu;
- stara się przeczytać w każdym roku szkolnym nie mniej niż 4 dłuższe teksty literackie dla dzieci i młodzieży (wybrane wspólnie przez nauczyciela i uczniów z listy przykładowych tekstów do omówienia w klasach IV–VIII lub spoza tej listy);

OCENA NIEDOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który nie spełnia wymagań opisanych w kryteriach na ocenę dopuszczającą. Poziom jego wiadomości i umiejętności objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy IV uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych. Nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu podstawy programowej. Nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania. Nie stosuje w wypowiedziach pisemnych zasad ortograficznych. Nie bierze udziału w rozmowach na dany temat. Nie pozyskuje informacji. Nie podejmuje współpracy z nauczycielem.

Nauczyciele języka polskiego:

Adela Martin

Katarzyna Fiałkowska

Katarzyna Kujawska

Barbara Dalke

Dorota Gołuńska